

[Starcke.]

gang var stærkt økonomisk interesserede. I Rigsdagssamlingen 1922—23 fremsatte Venstregeringen nye Forslag om forhøjet Beskyttelses- og Finanstold. Ligesom Aaret forud blev disse Love jaget igennem paa Samlingens sidste Dag, forelagt, anbefalet og vedtaget paa sidste Dag i Samlingen. Vi haaber ikke, at en lignende Forestilling i Morgen skal præsenteres for dette høje Ting. Men den forhøjede Toldbeskyttelse, som blev gennemført i 1922—23, omfattede ogsaa nogle Fag, som fik en forøget Beskyttelse, der var udvirket gennem Bagmænd, der havde forstaaet at drive en vellønnet Korridorpolitik.

De indirekte Skatter steg i Perioden 1913—28 her i Danmark fra 55 Mill. Kr. til 215 Mill. Kr. Og saa tog Socialdemokratiet fat. Ved Aarhundredskiftet, i 1901, traadte de organiserede Arbejdere første Gang frem for Offentligheden med deres Toldprogram, i hvilket det kort og godt hed:

„Man modsætter sig enhver indirekte Skat, enten den er af finansiel eller protektionistisk Art. De bestaaende Toldskatter ophæves hurtigst muligt, for Beskyttelsestoldens Vedkommende dog saaledes, at denne efterhaanden nedsættes under Hensyntagen til hver enkelt Industris Forhold.“

Og dette Socialdemokratiets Toldprogram vedtoges atter paa De samvirkende Fagforningers Toldmøde i 1906. Saa klart, saa smukt stod dengang det Parti, der siden har været med til at trykke Arbejderstanden i Knæ under de varefordyrende indirekte Skatters knugende Byrde.

Den daværende højtærede Finansminister, vor nuværende Nationalbankdirektør Bramsnæs, forelagde i Marts 1930 et Toldlovsforslag vedrørende Trikotage, som Tekstilindustrien i 1928 forgæves havde forsøgt at faa Venstre med til. Man var i Begyndelsen tilbøjelig til at mene, at Bramsnæs og de Radikale ikke forstod Rækkevidden af dette Forslag, idet Bramsnæs samtidig udtalte sig for international Moderation paa Toldens Omraade, men som det hedder i en af Frihandelsklubbens Publikationer:

„Bramsnæs' Toldkalender viser imidlertid, at han er en fuldblods Protektionist, der i Forslaget til Lov af 15. Oktober 1932 paa snart sagt ethvert Omraade krænkede de Principper, som hans Parti havde gjort sig til Talsmand for i en Menneskealder. Og hvad de Radikales Frihandelsprincipper er værd, kan bedst maales ved deres Rigsdagsafstemninger.“

Der skete dengang det betydningsfulde og

farlige for Handelsstanden, for Landbruget og for Forbrugerne i Almindelighed, at Protektionismen fik Hold paa den nye socialdemokratiske-radikale Regering, og nu fulgte i rask Trav en yderligere Skærpelse af Tekstiltolden, sammenkoblet med Valutaforanstaltningerne fra 1931, Toldforhøjelser paa Galanterivarer, Automobilgummi, Parfumer, Æbler, Pærer o. s. v. Men Kronen paa Værket blev det store *instrumentum malorum!* Bramsnæs' Toldlov af 15. Oktober 1932, er betegnet som den mest protektionistiske, reaktionære Toldlov, der har set Lyset her i Landet. Dette blev dog udtalt, inden Landet endnu havde Kendskab til den højtærede nuværende Finansministers Toldpolitik.

Resumeet af denne Periode var dette, at Arbejdernes Reallønninger i 1930erne faldt en Tiendedel under en socialdemokratiske Regering og væsentligt som Følge af, at der var slaaet ind paa denne Politik, som fordyrede Varerne for den jævne, forbrugende Befolkning til Fordel for nogle faa Industriherrer.

Ser man efter i Programmet for det Parti, som samarbejdede med Socialdemokraterne dengang, Det radikale Venstre, slaar man op i deres Sønderborg-Program for 1926, finder man forjættende Toner; der staar der — jeg beder om Tilladelse til at citere et Par Linier —:

„Ved Toldlovgivningen tilstræbes fuld Virkeliggørelse af Frihandelsprincippet, idet Beskyttelsestolden nedsættes gradvis, saaledes at den i Løbet af et kortere Aaremaal helt bortfalder; Finanstoldskatter og indenlandske Vareafgifter ophæves, i første Række saadanne, som rammer almindelige Livsforbrødenheder.“

Se, det er jo et klart og smukt og forjættelsesfuldt Program og Standpunkt, men prøv at blade efter i Rigsdagstidende og se, hvad der kom ud deraf. Naar det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard i Dag sagde, at Det radikale Venstre aldrig vilde gaa med til en Politik, som var imod Husmændenes Interesser, glæder det mig, hvis det gælder for Fremtiden, men Kendsgerningen beviser, at det gjaldt ikke i Fortiden; de stærke Ønsker, som de danske Husmænd har haft, gælder ikke saa meget Jordlove og Grundstigningsskyld, som de gælder Grundskyld, og det er en ganske anderledes massiv Reform end Grundstigningsskyld.

Det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard udtalte, at der mangler Tillid. Ja, det gør der somme Tider, men der er een Ting, der mangler endnu mere, og det er Selvtillid hos Befolkningen. Den gamle